

Heiliging

Door F. B. Hole (1874 - 1964)

<http://www.stempublishing.com/authors/hole/Salv/Sanctification.html>

Alle Schriftaanhalingen komen uit de Statenvertaling (1977 of HSV)
Vertaling en voetnoten door M.V.

De Schrift heeft ons heel wat te zeggen over heiliging, zowel in het Oude Testament als in het Nieuwe Testament; en waar we het woord ook vinden, bezit het de fundamentele betekenis van **af-scheiding**, of **apart zetting**. In het Oude Testament wordt het woord vrij gebruikt voor zowel dingen als personen. In het Nieuwe Testament wordt het woord voornamelijk, maar niet exclusief, gebruikt met betrekking tot personen; en toegepast op gelovigen heeft het een dubbele betekenis: een primaire betekenis en een secundaire. Het probleem bij zoveel mensen is dat de tweede betekenis de eerste uit hun geest heeft gewist. Vandaar de moeilijkheden die zij voelen in relatie tot dit belangrijk onderwerp.

De heiliging van gelovigen betekent voor velen, zonet de meeste mensen, een proces waardoor zij meer en meer heilig en God aangenaam worden; terwijl de primaire betekenis van heiliging deze is dat zij door een daad van God apart gezet zijn voor Hemzelf, en overeenkomstig hiermee, wordt hun groei in heiligheid een noodzaak.

Het basisidee van heiliging dan, of we dat nu nemen in zijn oudtestamentische of nieuwtestamentische betekenis, is deze van apart gezet te zijn voor God. Een geheiligd persoon, of ding, is apart gezet uit zijn gewone gebruik om voortaan te dienen in Gods eigen bezit, en gebruik te worden tot Zijn welbehagen. Het tegengestelde van heiliging is **ontheiliging** (of profanisering). De priester in Aärons tijd “mag zich ... niet verontreinigen ... Hij zou zichzelf daardoor ontheiligen” (Leviticus 21:4). De priesters van het komende millennium “moeten Mijn volk het onderscheid leren tussen heilig en onheilig, en hun het onderscheid laten kennen tussen onrein en rein” (Ezechiël 44:23). Wanneer een ding in het gewone gebruik staat - niet apart gezet (geheiligd) - dan wordt het verontreinigd. Wanneer een stuk grond open staat voor het publiek dan moeten er regels getroffen worden want, aan zichzelf overgelaten, wordt het spoedig herleid tot min of meer een afvalstort.

In de primaire betekenis van het woord, **is** elke gelovige **apart gezet** voor God. Dit is een feit, met een absolute natuur. We mogen hiervan spreken als van een **positionele** heiliging.

In de secundaire betekenis, **moet** elke gelovige **apart gezet worden** voor God. Dit is geen positionele maar een **progressieve**, praktische heiliging.

De primaire is een **objectief feit**; de secundaire is een **subjectieve ervaring**, die altijd moet voortvloeien uit het objectieve feit. In onze geest worden de dingen nogal eens verward, en zo komt het dat bij velen de subjectieve ervaring het objectieve feit overschaduwet.

Als enigen van onze lezers geneigd zijn te twijfelen wat we zojuist stelden met betrekking tot de primaire betekenis van het woord, laten zij dan deze drie feiten in beschouwing nemen:

1) Onbezielde dingen - altaar, brood, kruiken - werden onder de wet geheiligd. Er kon geen subjectieve verandering, geen progressie in heiligheid, in deze dingen zijn. Maar zij konden geplaatst worden in een afgescheiden **positie**, geheel toegewijd aan de dienst van God.

2) De Heer Jezus Zelf was door de Vader “geheiligd en in de wereld gezonden” (Johannes 10:36); en tegen de tijd dat Hij de wereld zou verlaten, zei Hij: “Ik heilig Mijzelf voor hen” (Johannes 17:19). Er kon geen subjectieve verandering zijn in Hem - geen heiliging in de progressieve betekenis. Heiligheid, in de meest absolute betekenis, was altijd het Zijne; maar Hij kon apart gezet worden door de Vader voor Zijn missie als Verlosser en dan in de wereld gezonden worden. En ook, kon Hij Zichzelf apart zetten, bij het verlaten van deze wereld, in een nieuwe **positie** voor de heiliging van Zijn volgelingen.

3) Deze instructie komt tot ons: “heilig God, de Heere, in uw hart” (1 Petrus 3:15). Ook hier is de enig mogelijke betekenis van “heiligen” een positioneel apart zetten. In onze harten horen wij God apart te zetten in een unieke **positie**. Hij moet in ons hart verheven worden, zonder enige rivaal daar.

Nu, wat betreft onszelf, moeten wij beginnen bij deze absolute en positionele heiliging, die de onze is door een handeling van God. Als we dat niet doen, mogen we er zeker van zijn defectieve, zoniet verdraaide ideeën te krijgen over de praktische en progressieve heiliging die de onze moet zijn, gezien de ene voortvloeit uit de andere. De verwachte praktische heiliging wordt volgens het karakter van de positionele heiliging verleend.

De eerste melding van heiliging in de Bijbel staat in verband met de schepping, toen God de zevende dag heiligde, waarop Hij rustte (Genesis 2:3); de tweede staat in verband met verlossing, toen Hij Israël uit Egypte leidde. Hier komen personen in het geding, want Hij zei: “Heilig voor Mij alle eerstgeborenen” (Exodus 13:2). Zij die verlost werden door bloed werden positioneel apart gezet voor God, een erg bijzondere levenswijze werd de hunne, en veeleer nog later de Levieten (zie Numeri 3:45; 8:5-19).

Het type, dat het boek Exodus ons verschaft, is erg instructief. In Exodus 12 worden de kinderen van Israël beschermd tegen oordeel, door het bloed van het lam, dat een voorafschaduw is van de vergiffenis en rechtvaardiging die ons bereikt door het Evangelie. In Exodus 15 werden zij uit Egypte geleid, de kracht van de farao was gebroken, wat de redding illustreert. Beide hoofdstukken voorafschaduwen verlossing. Maar in Exodus 13 krijgen we heiliging. De mensen, gerechtvaardigd door bloed, worden apart gezet voor God; en omdat Hij hen voor Zichzelf claimt duldt Hij geen rivaliserende claim. Hij realiseerde Zijn claim tegen Farao’s claim. Hij brak de macht van Egypte en, door Zijn volk te bevrijden, bracht Hij het tot Zichzelf. Heel hun latere geschiedenis moest bepaald worden door dit feit.

In dit alles toonde God erg duidelijk dat wanneer Hij Zich voornam een volk te zegenen, Hij hen apart wilde zetten voor Hemzelf, in plaats van hen toe te staan gewoon, verontreinigd, profaan te zijn. Zij waren geheiligd voor Hemzelf.

Hoe is de mens uitermate geprofaniseerd (ontheiligd) door zonde. Zijn geest, hart, de hele koers van zijn natuur, is overmand met elk soort van kwaad. Als genade hem wil winnen, moet hij door God apart gezet, geheiligd, worden.

We beginnen dan met het grote feit vast te grijpen dat wij geheiligd zijn. De Schrift is erg beslist en duidelijk wat dit punt betreft, en misschien is het meest treffende voorbeeld dat van de Korinthiërs. Van alle christenen in de apostolische tijd zijn zij het minst gekenmerkt door heiliging van enige praktische soort. Hun gedrag vroeg om berisping en zij kregen die van de apostel Paulus, in duidelijke taal. Maar, in zijn eerste brief aan hen, noemt hij hen toch “heiligen”, “geheiliden in Christus Jezus” (1 Korinthiërs 1:2). Later, in dezelfde brief, na melding te maken van de vele walgelijkheden die de heidense wereld kenmerkten, zei hij: “Sommigen van u zijn dat wel geweest, maar u bent schoongewassen, maar u bent geheiligd” (1 Korinthiërs 6:11).

Niets kan duidelijker zijn dan dit. Wij worden niet Gods geheiligde volk door het bereiken van een zekere standaard van praktische heiligheid. Wij *zijn* Gods geheiligden, en juist daarom, is heiligheid of praktische heiliging, onze plicht.

Deze absolute heiliging komt tot ons op een tweevoudige manier:

In de eerste plaats komt zij door het werk van Christus. “Op grond van die wil zijn wij geheiligd door het offer van het lichaam van Jezus Christus, voor eens en altijd gebracht” (Hebreeën 10:10). “Daarom heeft ook Jezus, om door Zijn eigen bloed het volk te heiligen, buiten de poort geleden (Hebreeën 13:12). Door in Hem te geloven, staan wij op de waarde van Zijn offer en zijn daarbij apart gezet voor God, net zo volledig als dat we gerechtvaardigd zijn.

In de tweede plaats worden we geheiligd door de Heilige Geest. Aan de Thessalonicenzen schreef Paulus in zijn tweede brief: “Maar wij moeten God altijd voor u danken, broeders, die geliefd bent door de Heere, dat God u van het begin verkoren heeft tot zaligheid, in heiliging door de Geest en geloof in de waarheid” (2 Thessalonicenzen 2:13). Ook Petrus schreef in zijn eerste brief: “uitver-

koren ... door de heiliging van de Geest" (1 Petrus 1:2). Er zijn eerst de werkingen van de Geest in onze harten die culminerend in de nieuwe geboorte, waarvan we lezen in Johannes 3, waar gezegd wordt: "wat uit de Geest geboren is, is geest". Verder dan, wanneer het Evangelie wordt ontvangen in geloof, komt de Heilige Geest in de gelovige wonen, en verzegelt hem tot de ultieme dag van de verlossing. Door dat zegel is de gelovige gemarkeerd als toebehorend aan God: hij is geheiligd doordat hij voor Hem is apart gezet.

Aan de Korinthiërs schreef Paulus in zijn eerste brief: "Christus Jezus, Die voor ons is geworden wijsheid van God en gerechtigheid, heiliging en verlossing" (1 Korinthiërs 1:30). Wij zijn apart gezet in Hem, aangezien het Zijn bloed was dat voor ons gestort werd, en ook hebben we de Heilige Geest ontvangen als de vrucht van Zijn werk. Wij, zowel als de Korinthiërs, werden "geheiligd ... in de naam van de Heere Jezus en door de Geest van onze God" (1 Korinthiërs 6:11).

Eens dat we het feit vastgegrepen hebben dat we geheiligd werden in deze absolute zin, zijn we voorbereid om onze verantwoordelijkheden aan te zien wat betreft praktische heiliging, die daarop gebaseerd is. Een van de vragen voor de Zijnen, geuit door de Heer, zoals staat in Johannes 17 was: "Heilig hen door Uw waarheid; Uw woord is de waarheid" (vs. 17). Vandaar het belang van Gods Woord, want hoemeer we dit echt kennen, hoemeer zijn heiligende kracht in onze levens wordt uitgeoefend.

"Want dit is de wil van God: uw heiliging" schreef Paulus aan de Thessalonicenzen (1 Thessalonicenzen 4:3), aantonend dat dit niet optioneel is voor de christen, niet iets dat kan nagestreefd of vermeden kan worden, naardat de voorkeur dicteert. Bovendien: *God* werkt dit uit voor Zijn heiligen, want Paulus bad verder voor hen: "En moge de God van de vrede Zelf u geheel en al heiligen" (1 Thessalonicenzen 5:23). Alles van ons moet onder de heiligende aanraking komen van de God van vrede.

Maar, aan de andere kant is er onze zijde van de zaak. Er zijn maatregelen die wijzelf dienen te nemen voor de bevordering hiervan. We horen sommige dingen te mijden; wij moeten ons "**ver houden** van de ongerechtigheid", we horen ons te "**reinigen**" van de vaten van oneer, mensen die dwaling leren en het geloof omverwerpen; dan zullen we "een voorwerp zijn voor eervol gebruik, geheiligd en van veel nut voor de Heere" (2 Timotheüs 2:19-21).

Op al deze manieren gaat het praktische werk van heiliging progressief vooruit. Inderdaad, Dit is het grote werk dat de Heer doorzet voor Zijn kerk, "opdat Hij haar zou heiligen, door haar te reinigen met het waterbad door het Woord" (Efeziërs 5:26). Het werk van heiliging en reiniging gaat vandaag door in de enkelingen waarmee de kerk is samengesteld.

Altijd weer opnieuw worden we in de Schrift aangespoord tot heiligheid. Wat is het verschil tussen heiligheid en heiliging?

Er is geen echt verschil. Het gaat in de grondtekst om hetzelfde Griekse woord [*hagiazō*: heilig zijn, heiligen], en er wordt zowel van heiligheid als van heiliging gesproken: 1° positionele en absolute heiligheid, en 2° als praktische en progressieve heiligheid. Bijvoorbeeld, wanneer we lezen: "Daarom, heilige broeders, deelgenoten aan de hemelse roeping ..." (Hebreeën 3:1), moeten we niet denken dat dit betekent dat zij ver gevorderd waren in praktische heiligheid, maar dat zij een volk waren dat apart gezet is voor God als deelnemers aan de hemelse roeping. Hebreeën 5:11-14 geeft aan dat zij niet ver gevorderd waren, en we zien dat zij vermaand werden: "Jaag de vrede na met allen, en de heiliging" (Hebreeën 12:14) dat hetzelfde impliceert. De **heilige** broeders moeten **heiligheid** nastreven. In de eerste brief van Petrus vinden we hetzelfde. Hij zegt "**word ook zelf heilig**" (1 Petrus 1:15) tot precies dezelfde mensen tot wie hij zegt: "**Maar u bent ... een heilig volk**" (1 Petrus 2:9).

Omdat wij heilig **zijn** moeten wij heilig **worden**. De heiligheid, die ons praktisch moet karakteriseren, is in overeenstemming met de heiligheid die de onze is door de hemelse roeping.

Gelovigen in Christus worden frequent "heiligen" genoemd in het Nieuwe Testament. Is het populaire gebruik van deze term in overeenstemming met het bijbelse gebruik?

Geenszins. Een "heilige" wordt populair verondersteld een eminent heilig persoon te zijn. De Rooms-katholieke gezagsdragers maken nog steeds heiligen door een lang proces dat "canonisatie"

genoemd wordt. Als wij onder katholieken zouden leven en we zouden zeggen: “ik ga de heiligen bezoeken” dan zouden zij waarschijnlijk denken dat wij naar een of ander plaatselijk heiligdom zouden gaan, en daar de hulp inroepen van de geestenwereld van bepaalde heilig verklaarde mensen. En ook vele niet-katholieken hebben deze ideeën nog niet van zich afgeschud. Maar een heilige is niet een persoon met ongebruikelijke piëteit, die na zijn dood afgebeeld wordt met een halo [of: aureool, stralenkrans, nimbus] rond zijn of haar hoofd. Een schriftuurlijke heilige is echter een gewone, eenvoudige gelovige, die, zoals alle andere gelovigen, apart is gezet voor God door het bloed van Christus, en door het bezit van de Heilige Geest.

Elke ware gelovige is een heilige, en dat betekent dat wij - elkeen - verantwoordelijk zijn om heiligheid na te streven. Eén reden waarom misschien het katholieke idee zo sterk blijft hangen, is dat het mensen ertoe leidt te denken dat heiligheid voor hen persoonlijk niet van belang is maar beperkt is tot enkele bijzondere personen. Deze bijzondere personen kunnen heiligheid nastreven; de anderen van ons kunnen ontspannen levens leiden in de wereld!

Laten we zorgvuldig de bijbelse gedachte aanhouden.

Gaan rechtvaardiging en heiliging samen?

Ze gaan samen, in zoverre het de positionele heiliging betreft. In 1 Korinthiërs 6:11, waar het werk van de heiliging wordt genoemd - “maar u bent geheiligd, maar u bent gerechtvaardigd, in de naam van de Heere Jezus en door de Geest van onze God” - wordt deze heiliging al vooruit genoemd, vóór de rechtvaardiging. De Korinthiërs waren apart gezet (“geheiligd”) voor God op dezelfde grond en door dezelfde instantie als dat zij gerechtvaardigd werden, en zo is dat ook voor ons het geval.

Vermits ze samengaan, is het dan juist te spreken van heiliging door geloof, net zoals we spreken van rechtvaardiging door geloof?

We hebben in de Schrift de besliste verklaring dat wij zijn “gerechtvaardigd uit geloof” (Romeinen 5:1), maar we lezen nergens dat wij geheiligd zijn door geloof. Niettemin, net zoals we weten gerechtvaardigd te zijn door geloof en niet door onze gevoelens, weten we ook dat wij apart gezet zijn voor God door geloof en niet door gevoelens. God verklaart ons gerechtvaardigd als gelovigen in Jezus, en we geloven Hem. Hij verklaart ons ook geheiligd te zijn in Hem als gelovigen in Jezus, en andermaal geloven wij Hem.

Wanneer praktische heiliging in deze vraag wordt vervat, dan is dat een andere zaak. Dat is progressief, en er zou daarvan een toename moeten zijn tot het eind. Wij moeten “de heiliging volbrengen in het vreten van God” (2 Korinthiërs 7:1), en Paulus bad voor de Thessalonicenzen tot het eind dat zij mochten geheiligd worden: “En moge de God van de vrede Zelf u geheel en al heiligen, en mogen uw geheel oprechte geest, de ziel en het lichaam onberispelijk bewaard worden bij de komst van onze Heere Jezus Christus” (1 Thessalonicenzen 5:24). Heiligheid staat uiteraard niet apart van geloof, maar te spreken van heiligheid door geloof, alsof alleen geloof dit produceert, sluit [vier] elementen buiten van de christelijke levenswijze die in geen geval mogen uitgesloten worden.

Wat zijn dan deze [vier] elementen? Hoe wordt praktische heiliging voortgebracht?

In het laatste gedeelte van Romeinen 6, wordt praktische heiligheid gepresenteerd als zijnde de “vrucht” van onze vrijmaking van de slavernij der zonde: “Maar nu, van de zonde vrijgemaakt en aan God dienstbaar gemaakt, hebt u uw vrucht, die tot heiliging leidt, met als einde eeuwig leven” (Romeinen 6:22).

Nu is het “[1] **de wet van de Geest** van het leven in Christus Jezus” die ons vrijmaakt “van de wet van de zonde en van de dood” (Romeinen 8:2). Hoemeer wij onder de wet of controle van de Geest zijn, hoemeer wij de vrijheid genieten van de controle over de zonde. Het is daarom evident dat “de wet van de Geest” een belangrijk element is in praktische heiliging.

Nogmaals, toen de Heer bad voor de Zijnen, in Johannes 17, zei Hij: “Heilig hen door Uw waarheid; [2] **Uw woord** is de waarheid” (vs. 17). De Geest van God en het Woord van God zijn intiem met elkaar verbonden. De Geest en het Woord waren bij de schepping actief, zoals de eerste drie verzen van Genesis 1 aantonen. Zij zijn ook samen werkzaam in de nieuwe geboorte, en opnieuw samen in de praktische heiliging.

We kunnen ook spreken van heiligheid [3] **door liefde** in het licht van 1 Thessalonicenzen 3:12-13. Als liefde toeneemt zo worden onze harten gevestigd in heiligheid.

En andermaal is er heiligheid [4] **door afscheiding van alles wat onrein is**, gekoppeld aan reiniging van alle vuil van vlees en geest. 2 Korinthiërs 6:14 - 7:1 zegt ons dit. En 2 Timotheüs 2:16-22 vertelt ons hetzelfde, maar in een wat andere setting.

Dit zijn dan de **vier elementen**, met toevoeging van geloof, waardoor heiligheid wordt voortgebracht.

Soms ontmoeten we mensen die spreken van “algehele heiliging” of “volle heiliging”, op een manier die een claim suggereert van volledige vrijheid van de aanwezigheid van zonde. Wordt dit ergens in de Bijbel ondersteund?

Er is 1 Thessalonicenzen 5:23a, “moge de God van de vrede Zelf u geheel en al heiligen ...”, waarnaar wij reeds verwezen hebben. Maar de context toont aan dat het woord “geheel en al” [*holokleros*: geheel, helemaal] naar de gehele mens verwijst in zijn drieledige natuur : “... en mogen uw geheel oprechte geest, de ziel en het lichaam onberispelijk bewaard worden bij de komst van onze Heere Jezus Christus” (1 Thessalonicenzen 5:23b). Niets is gedeeltelijk in Gods genadige werk: Zijn heiligende invloed bereikt elk deel van ons, en wordt voortgezet tot “de komst van onze Heere Jezus Christus”. Wanneer Hij wederkomt, zal de heiliging van de hele mens tot zijn ultieme compleetheid gebracht worden, maar niet ervoor.

Zolang wij deze lichamen bewonen, voortkomend van Adam, zal er altijd zonde in ons zijn¹; maar hoemeer wij Gods heiligende werk ervaren, hoe minder wij onder zijn macht komen. Er is geen excuus voor de gelovige wanneer hij zondigt, aangezien overvloedige kracht tot zijn beschikking staat om hem te beschermen. Maar wij overtreden allemaal, zoals Jakobus ons vertelt in zijn brief; en we wij moeten allemaal zonden belijden, tenzij ons zicht op wat zonde is vervaagd is, of dat wij onszelf bedriegen.

Een leven van praktische heiligheid is inderdaad een gepast en normaal christelijk leven; maar hij die daar het meest in leeft, praat het minst over zijn heiligheid. Hij leeft niet voor zichzelf en hij praat niet over zichzelf. Het einddoel van zijn leven en het thema van zijn tong is CHRISTUS.

---

verhoevenmarc@skynet.be - www.verhoevenmarc.be - www.verhoevenmarc.be/NieuwsteArtikelen.htm

---

¹ 1 Johannes 1:8-9; Jakobus 5:16.